

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/128/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319204111
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8319204111.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a Mgr. Miloša Koleka, v spore žalobcu BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, IČO: 47 258 713, Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s.r.o., IČO: 47 234 547, Ventúrska 16, 811 01 Bratislava - Staré Mesto, proti žalovanému A. B., D.. X.X.XXXX, N. P. X, XXX XX G. D. Y., o zaplatenie 308,13 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 15Csp 72/2019-57 zo dňa 13.9.2019 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalobu zamietol. Žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe žalobcu, ktorý sa domáhal, aby bol žalovaný zaviazaný zaplatiť mu 308,13 eur spolu s úrokom z dlžnej úverovej istiny vo výške 24,20 % ročne zo sumy 248,16 eur od 3.6.2016 do zaplatenia a s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 275,13 eur od 3.6.2016 do zaplatenia a náhradu trov konania.

Prvoinštančný súd zistil, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Cetelem Slovensko, a.s., mala so žalovaným dňa 22.9.2015 uzatvorenú zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 269 eur, a to za podmienok dohodnutých v zmluve. Žalovaný sa zaviazal úver vrátiť a zaplatiť žalobcovi dohodnuté úroky a poplatky. Úver bol žalovanému poskytnutý vo výške 269 eur pri fixnej výške úrokovej sadzby 24,20 % ročne, RPMN predstavovala 27,05 %, priemerná RPMN bola vo výške 21,35 %. Odplata bola 24,20 %. Žalovaný sa zaviazal úver splatiť v 12 mesačných splátkach po 25,46 eura s tým, že splatnosť mesačnej splátky bola k 15. dňu v mesiaci. Prvá mesačná splátka bola splatná dňa 15.10.2015, konečná splatnosť úveru bola dňa 15.9.2016. Celková čiastka k zaplateniu predstavovala 305,52 eur. Žalovaný v prospech žalobcu uhradil finančné prostriedky 25,46 eur, teda prvú splátku. Žalobca oznámil žalovanému vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru listom zo dňa 9.6.2016 ku dňu 2.6.2016 s tým, že žalovaný nesplácal poskytnutý úver riadne a včas napriek opakovaným výzvam. Vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 308,13 eur.

Prvoinštančný súd vec posúdil v súlade s ust. § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 2, § 504, § 506 Obchodného zákonníka a ako spotrebiteľskú vec podľa § 52 ods. 1, 3, 4, podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5 a 9 Občianskeho zákonníka, ďalej podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka. Aplikoval aj ust. § 1 ods. 2, § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. a § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

V prejednávanej veci vychádzal aj z ust. § 54a Občianskeho zákonníka, z ust. § 875v Občianskeho zákonníka a z ust. § 100, § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka.

Mal preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol spotrebiteľský vzťah. Bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere. Prvoinštančný súd skôr, než vo veci meritórne začal konať, zaoberal sa okolnosťou, či žalobca si uplatňuje nárok z premlčaného dlhu, resp. či takémuto

nároku je možné poskytnúť ochranu. Dospel k záveru, že zo zmluvy vyplýva, že splátky sú zročné k 15. dňu každého mesiaca. Právny predchodca žalobcu celý dlh zosplatnil k 2.6.2016. Napriek tomu, že právny predchodca žalobcu v liste zo dňa 9.6.2016 o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru presne nešpecifikoval, od omeškania ktorej splátky odvodil právo okamžitej úhrady celého dlhu, z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyplýva možnosť vykonať právo zosplatnenia až po trojmesačnom omeškaní so splnením príslušnej splátky.

Preto prvoinštančný súd dospel k záveru, že v danom prípade k zosplatneniu došlo v dôsledku omeškania so splátkou splatnou najneskôr 15.2.2016, keďže od jej splatnosti do dňa zosplatnenia celého úveru uplynuli viac ako 3 mesiace.

Pôvodný veriteľ, teda právny predchodca žalobcu toto právo využil, v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka žalovaného na túto možnosť upozornil. V takom prípade podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie premlčacia doba celého zosplatneného dlhu a nie od okamihu doručenia oznámenia výzvy veriteľa na jeho splatenie, ale od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá založila právo veriteľa žiadať predčasné splatenie.

Prvoinštančný súd skonštatoval, že ak teda išlo o splátku splatnú 15.12.2015, začala týmto dňom plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanému. Trojročná premlčacia doba zosplatneného zvyšku dlhu tak uplynula najneskôr 15.12.2018. Nárok na úroky a úroky z omeškania ako akcesorický nárok na príslušenstvo k hlavnému záväzku pritom podlieha rovnakému premlčaniu ako záväzok hlavný. Keďže žalobca podal žalobu až 20.5.2019, v tom čase už bol jeho nárok premlčaný.

Prvoinštančný súd poukázal vo vzťahu k svojmu právnomu názoru aj na obdobnú rozhodovaciu prax odvolacieho Krajského súdu v Prešove a iných odvolacích súdov.

Keďže prvoinštančný súd posúdil nárok za premlčaný podľa § 54a Občianskeho zákonníka, tento nárok už nie je možné vymáhať, a preto súd žalobu zamietol.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP a skonštatoval, že nárok na priznanie plnej náhrady trov konania vznikol žalovanému. Žalovanému v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli, a preto mu nárok na ich náhradu nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Žalobca namietal rozhodnutie prvoinštančného súdu, keď sa nestotožnil, že premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva.

Podľa žalobcu ust. § 565 Občianskeho zákonníka predstavuje právo veriteľa, nie povinnosť veriteľa, na zosplatnenie dlhu v celej výške do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Ak by veriteľ nevyužil svoje právo na splatenie celého zvyšku dlhu, naďalej by bol oprávnený požadovať len zaplatenie už splatných splátok. Premlčacia doba by plynula každej splátke samostatne.

Ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka stanovuje podmienky, za akých môže veriteľ uplatniť svoje právo na zosplatnenie celej pohľadávky, t.j. až po uplynutí troch mesiacov s omeškaním splatnej splátky. Uvedené ustanovenia však nemajú žiaden vplyv na premlčanie a plynutie premlčacej doby. Do momentu predčasného zosplatnenia dlhu, teda do 2.6.2016 sa jednotlivé mesačné splátky premlčávajú samostatne. Až ku 3.6.2016 sa mohli stať splatnými zvyšné splátky splatné po 15.6.2016. Žalobca poukázal na existujúcu súdnu prax a rozhodnutia odvolacích súdov. Keďže Cetelem vyhlásil dňa 2.6.2016 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovaného splatný v celom rozsahu, nasledujúci deň, t.j. 3.6.2016 veriteľ mohol svoje právo vykonať prvý raz. Žalobný návrh bol na súd podaný 18.5.2019, t.j. v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka si nárok žalobca uplatnil v trojročnej premlčacej dobe minimálne v rozsahu splátok zosplatnených k 2.6.2016. Preto sa žalobca nestotožňuje s prvoinštančným rozhodnutím. Súd mal správne priznať žalobcovi uplatnený nárok minimálne v rozsahu 101,84 eur s prísl., predstavujúceho splátky splatné po mimoriadnom zosplatnení úveru. Žalobca si uplatnil trovy prvoinštančného a odvolacieho konania a žiadal, aby odvolací súd prvoinštančný rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne.

Prvoinštančný súd v prejednávanej veci nemal náležitým spôsobom zistený skutkový stav, právne závery prvoinštančného súdu sú predčasné.

6. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že prvoinštančný súd skôr, než vo veci sa začal meritórne zaoberať žalobou, posudzoval nárok žalobcu z pohľadu ust. § 54a Občianskeho zákonníka, s použitím ust. § 875v Občianskeho zákonníka a najmä ust. § 103 Občianskeho zákonníka a § 100 a § 101 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 54a Občianskeho zákonníka, ktoré zákonné ustanovenie platí od 5.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ust. § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

Podľa § 879v Občianskeho zákonníka konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami prvoinštančný súd ustálil, že je potrebné sa zaoberať, či právo uplatnené žalobcom je alebo nie je premlčané už aj s poukazom na tú skutočnosť, že žaloba na súd bola podaná dňa 18.5.2019, teda v čase, kedy zákonné ust. § 54a Občianskeho zákonníka je možné v tomto konaní podľa § 879v OZ aplikovať.

Prvoinštančný súd zistil, že medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu spotrebiteľskej úverovej zmluvy, kde plnenie bolo dohodnuté v splátkach mesačne po 25,46 eura s tým, že splátky sú zročné vždy k 15. dňu toho-ktorého mesiaca od 15.10.2015 do 15.9.2016. Pre posúdenie aplikácie ust. § 54a Občianskeho zákonníka je potrebné posúdiť naplnenie podmienok premlčania podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Pre správnu aplikáciu ust. § 103 Občianskeho zákonníka je potrebné zistiť, či aj naďalej existuje povinnosť dlžníka platiť dlh v splátkach (§ 103 veta prvá OZ), alebo či došlo k riadnemu a platnému zosplateniu dlhu a v takom prípade sa aplikuje ust. § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka.

7. Pokiaľ nie je riadne dohodnuté inak a strany sporu si dohodli plnenie povinnosti dlžníka v splátkach, každá splátka nadobúda splatnosť osobitne. Preto oprávnenie veriteľa požadovať splatné plnenie sa tak vždy vzťahuje len na konkrétnu splátku. Každá splátka sa v takom prípade premlčuje inak, premlčacia lehota podľa § 101 Občianskeho zákonníka je trojročná a plynie pre každú splátku osobitne. Lehota sa počíta odo dňa nasledujúceho po splatnosti príslušnej splátky.

8. Ak však je dlh dlžníka riadne zosplatený, v takom prípade pre určenie režimu premlčania platí ust. § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka. K riadnemu zosplateniu spotrebiteľského úveru v danom prípade dôjde, pokiaľ veriteľ splní podmienky vyplývajúce z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď právo na zosplatenie si veriteľ uplatní najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splatením splátky a zároveň upozorní spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Obidve podmienky musia byť splnené súčasne, v opačnom prípade nemôže dôjsť k zosplateniu spotrebiteľského úveru.

9. Z obsahu spisového materiálu a z dôvodov rozhodnutia prvoinštančného súdu odvolací súd zistil, že prvoinštančný súd podrobne neskúmal, či veriteľ svoje povinnosti vyplývajúce z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka splnil a či upozornenie spotrebiteľa na využitie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľ doručil do dispozičnej sféry dlžníka. Pokiaľ neboli splnené uvedené podmienky, nebolo možné pristúpiť k platnému zosplateniu dlhu. Pokiaľ tieto podmienky boli riadne splnené, v takom prípade je potrebné skúmať, či podľa § 565 Občianskeho zákonníka došlo k riadnemu zosplateniu dlhu, pričom toto zosplatenie dlhu jednak musí byť náležite koncipované, jednoznačne musia byť v ňom uvedené dôvody zosplatenia dlhu a dátum splatnosti dlhu. Aj právny úkon zosplatenia ako jednostranný adresovaný úkon veriteľa musí byť doručený do dispozičnej sféry dlžníka. Opäť z obsahu spisového materiálu tieto okolnosti nevyplývajú a prvoinštančný súd sa týmito okolnosťami ani nezaoberal. Len ak budú všetky podmienky vyplývajúce z ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka riadne naplnené a dlh bude riadne zosplatený, v takom prípade je možné uvažovať pri aplikácii ust. § 54a Občianskeho zákonníka z ust. § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka a vyhodnotiť, či všeobecná premlčacia doba plynie pre celý dlh od zosplatenia pohľadávky, a od tohto momentu je potrebné počítať potom včasnosť uplatneného nároku alebo len od zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu dlhu.

10. Prvoinštančný súd pri posudzovaní ust. § 54a Občianskeho zákonníka takto nepostupoval a nevyhodnotil svoju úvahu o premlčaní uplatneného nároku naznačeným spôsobom žalobcom. Preto v

dôsledku dôvodného odvolania žalobcu odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, než napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Bude úlohou prvoinštančného súdu vo vzťahu k posudzovaniu, či uplatňovaný nárok žalobcu nie je premlčaný, podľa § 54a Občianskeho zákonníka vyhodnotiť, či došlo k riadnemu zosplatneniu pohľadávky veriteľa. Pokiaľ k zosplatneniu pohľadávky nedošlo, premlčuje sa každá splátka samostatne a každú splátku samostatne je potrebné vo vzťahu k ust. § 54a Občianskeho zákonníka vyhodnotiť podľa § 103 veta prvá OZ. Pokiaľ došlo k riadnemu zosplatneniu dlhu, v takom prípade je potrebné skúmať premlčanie uplatneného nároku podľa § 103 veta druhá OZ. Až potom bude môcť prvoinštančný súd po náležitom vyhodnotení, či nárok žalobcu je alebo nie je premlčaný, pristúpiť v prípade, pokiaľ nedôjde k premlčaniu uplatneného nároku, k meritórnemu prejednaniu veci. Podľa § 396 ods. 3 CSP prvoinštančný súd v konečnom rozhodnutí o veci rozhodne aj o trovách celého konania.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.